

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ДЕРЖАВНА НАУКОВА УСТАНОВА «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
УНІВЕРСИТЕТ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ В ПЕРЕЯСЛАВІ
УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ УКРАЇНОЗНАВСТВА ІМ. І. КРИП'ЯКЕВИЧА НАН УКРАЇНИ
ПІВДЕННО-СХІДНИЙ НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ У ПЕРЕМИШЛІ
ЦЕНТР СХІДНОСВРОПЕЙСЬКИХ НАУКОВИХ СТУДІЙ

**НАУКА І ОСВІТА УКРАЇНИ В УМОВАХ
РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ:
ВИКЛИКИ ТА ЗАВДАННЯ
В КОНТЕКСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ**

Том II

За редакцією:

Василь Льницький, Микола Галів

Київ – Дрогобич – Львів – Запоріжжя – Переяслав – Ужгород – Перемишль

УДК 001+37](477)«364»(08)
ББК 74.04я43
Н 34

Наука і освіта України в умовах російсько-української війни: виклики та завдання в контексті національної безпеки. Том II / [Ред.: В. Ільницький, М. Галів]. Київ – Дрогобич – Львів – Переяслав – Ужгород – Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика», 2024. 282 с.

ISBN 978-617-554-241-5

Видання містить матеріали, що лягли в основу доповідей Міжнародної науково-практичної конференції «Наука і освіта України в умовах російсько-української війни: виклики та завдання в контексті національної безпеки». Молоді та досвідчені науковці висвітлюють актуальні питання в галузях історичних, філологічних, педагогічних, мистецтвознавчих, суспільних, природничих наук та здоров'я людини. Матеріали стануть корисними для широкої наукової громадськості, викладачів, аспірантів, студентів, вчителів.

УДК 001+37](477)«364»(08)
ББК 74.04я43

Редакційна колегія:

д-р пед. н., проф. **М. Галів**; д-р філол. н., проф. **І. Зимомря**; канд. філол. н., доц. **І. Дмитрів** (відповідальний секретар); д-р іст. н., проф. **В. Ільницький**; д-р іст. н., проф. **Ю. Каганов**; д-р іст. н., проф. **В. Качмар**; д-р іст. н., проф. **В. Коцур**; д-р іст. н., проф. **І. Соляр**; д-р іст. н., проф. **С. Степень**.

Рецензенти:

д-р іст. н., проф. Віталій Тельвак
д-р педагогічних наук, проф. Олена Невмержицька

© Автори, 2024
© В. Ільницький, 2024
М. Галів, 2024
© Гельветика, 2024

ЗМІСТ
ІСТОРИЧНІ НАУКИ. ФІЛОЛОГІЯ

Арістова А. «Велика українська енциклопедія»: енциклопедистика на інформаційному фронті.....	8
Біла С. Наративне відеоінтерв'ю як інструмент для вивчення теми «російсько-українська війна» у закладах середньої, передвищої та вищої освіти	12
Білокопитова М. Дослідження випадків використання <i>will</i> в умовних реченнях першого типу в <i>if-clause</i>	18
Білокопитова М. Функціональний аналіз та випадки використання часу Future in the Past в англійській мові.....	21
Бойчук А., Ніколасв С. Оборона Маріуполя (березень – травень 2022 р.) у висвітленні польського інформаційно-аналітичного порталу Defence24.....	25
Веденєєв Д. Інституалізація воєнно-історичного дослідження російсько-української війни (у Збройних Силах України).....	29
Галик В. «Встане славна мати Україна, щаслива і вільна, від Кубані аж до Сяну-річки одна, нероздільна»: Іван Франко про майбуття України.....	33
Галів М. Роль освіти у післявоєнній відбудові Республіки Корея (друга половина ХХ ст.): уроки для України.....	40
Галів М., Ільницька Н. Проблеми і перспективи розвитку освіти у Республіці Хорватія.....	45
Галів М., Карпенко О. Геноцидний характер викрадення українських дітей російськими окупантами: за матеріалами ЗМІ (2022–2024).....	49
Глібіщук М. Селянознавчі студії як важливий напрям вивчення історії України у роки першої світової війни і революції (1914–1921).....	54
Гриник Л. Інформування українців про початок повномасштабного вторгнення (на основі матеріалів інтернет-видання «Української правди»).....	57
Гриник Л. Програмові ідеї ОУН щодо виховання молоді у другій половині 40-х рр. ХХ століття.....	61
Гриценко Г., Яцула Є.-П. Українсько-британські відносини в культурно-історичному контексті (2022–2023).....	65

Дворянин П. Правове становище внутрішньо переміщених осіб у висвітленні українських ЗМІ (2014–2022).....	69
Льницький В., Галалай Ю. Сучасна російсько-українська війна на шпальтах «The British Army Review» (2022–2024).....	73
Зінкевич Я., Коцур Л. Політика увічнення пам'яті загиблих воїнів-медиків під час російсько-української війни 2014–2022 рр.	80
Калінічева Г. Українські архіви та архівна наука в умовах російсько-української війни	85
Каліщук О. «Мазепинці», «петлюрівці», «бандерівці» як маркери гібридної війни Росії	90
Корновенко Л. Корновенко С. Мовна політика в Україні: історичні уроки довоєнного часу (1991–2014 рр.).....	93
Костюк П. Між навчанням і безпекою: право на освіту в умовах війни та виклики для приватної школи.....	97
Лупак М. Академічна співпраця українських науковців з інституціями Сполученого Королівства як фактор протидії російській дезінформації під час російсько-української війни.....	102
Мазурчак Л. Медична опіка в лавах Української Повстанської Армії: досвід Українського Червоного Хреста (1943–1945).....	105
Марченко Я. Мілітаризація освіти в тимчасово окупованому Росією Кримському півострові (2014–2023).....	109
Медвідь О. Іноземні військові формування в складі Збройних сил України в російсько-українській війні.....	112
Мельник Н. Студентство та шахи: відродження шахових традицій у Львівському університеті під час повномасштабної російсько-української війни (2022–2024).....	115
Мрака І. Історичні знання в освітньо-виховній роботі армії II Речі Посполитої (1921–1939).....	119
Муравський О., Шолота К. Тимчасове переміщення закладів вищої освіти у роки російсько-української війни.....	124
Попп Р. Світові акції всесвітнього конгресу українців у підтримці України у боротьбі проти російської агресії.....	128
Пуйда Р. Руїнування окупантами освітньої інфраструктури в Україні у роки повномасштабного вторгнення.....	132
Ситник О., Зубкович О. Переосмислення витоків російсько-української війни на початку ХХІ століття.....	135

Topczyj W. Walka systemów politycznych w Starożytnej Grecji w wizji Ksenofonta Ateńczyków.....	139
Улько С. Книга як соціокультурний феномен.....	142
Фесан В. Актуальність віртуальних (цифрових) музеїв під час війни.....	144

ПЕДАГОГІКА. ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА

Беньковська Н. Проблемні питання мовної підготовки у вищих військових навчальних закладах України.....	147
Гілевич І. Розуміння природи радянської пропаганди в школах УРСР 1930–1980-х років як важливий елемент підготовки студентів-істориків в умовах гібридної війни з російською федерацією.....	149
Доброносова Ю. Ціннісні та методологічні орієнтири викладання етичних дисциплін здобувачам ступеня бакалавра.....	152
Нанівський Р. Погляди Омеляна Вишневецького на українську педагогіку як чинник протистояння російській експансії на початку ХХІ ст.	156
Сіромський Р. Початок «холодної війни» у шкільних підручниках із всесвітньої історії: старі наративи та нові підходи.....	159
Станкевич А. Виклики до освітньо-педагогічного процесу під час військових дій в Україні.....	162
Столяренко Ол., Столяренко Ок. Актуальність компетентнісного підходу у професійній підготовці майбутніх учителів.....	165
Шелестак Л. Освіта під час війни: збереження історії та пам'яті учасників конфлікту через освітні програми.....	169
Щоголев Я. Еволюція інформаційної грамотності: використання штучного інтелекту для розширення можливостей здобувачів закладів вищої освіти.....	173

ПРИРОДНИЧІ НАУКИ. ЕКОЛОГІЯ ТА ОХОРОНА. ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ

Литвин В. Новий тип агрохімікатів на основі наночастинок міді для використання в сільському господарстві у военний та післявоєнний період	176
--	-----

Слободяник В. Безпека та розвиток природного середовища в умовах російсько-української війни	179
Соловей Б. Аналіз методів оцінки рівня ризику аварії при експлуатації баштового крану в умовах вибухових хвиль	182
Черненко О., Вовк Н. Реабілітація учасників бойових дій: медико – психологічні основи збереження здоров'я	185

СУСПІЛЬНІ НАУКИ

Березанська І., Лященко Ю., Зленко Я. Роль інформаційних технологій в організації документо-інформаційних комунікацій.....	189
Вовк Н., Боровик О. Правове регулювання забезпечення безпеки цивільного населення України в умовах воєнного стану	192
Вовк Н., Деркач А. Україна у досягненнях гендерної рівності в умовах воєнного стану	196
Вовк Н., Кобилка Є. Наслідки довготривалого стресу серед цивільного населення в умовах воєнного часу	201
Гончарук С., Корсак Р., Годя І. Специфіка використання устаткування у готельно-ресторанних комплексах історико-військової тематики.....	205
Гуштан Т. Військовий туризм як один із стратегічних напрямків для розвитку готельно-ресторанного сектору: можливості та виклики.....	210
Гуштан Т., Корсак Р. Роль державних ініціатив на відновлення готельно-ресторанної та туристичної сфери в повоєнний період.....	216
Гуштан Т., Корсак Р. Роль VR та AR – технологій для розвитку воєнно-патріотичного туризму та готельно-ресторанного бізнесу.....	221
Даниш Ю., Корсак Р. Проблеми залучення готельно-ресторанної інфраструктури у військово-подієві заходи.....	226
Ільницький В., Корсак Р. Відпочинок у вогні: використання готельно-ресторанних послуг у військово-історичному туризмі.....	231
Калакура О. Етнополітичні дослідження в системі наукового осмислення уроків війни Російської Федерації проти України.....	235

Корсак Р. Готельно-ресторанна освіта: використання європейського досвіду у навчальних програмах України.....	239
Корсак Р., Годя І. Вимоги до сучасного устаткування у готельно-ресторанних комплексах.....	243
Корсак Р., Гуштан Т. Аналіз організації готельно-ресторанної освіти в Чеській Республіці: можливості та перспективи для впровадження в Україні.....	247
Плужник О., Мірошніченко Д., Дрок П. Переваги та недоліки використання відкритих хмар в освіті.....	251
Сакаль Т., Корсак Р. Проблеми підготовки спеціалістів у готельно-ресторанному секторі України.....	255
Самойленко К. Чотирифазна модель розвитку гендерної ідентичності жінок у збройних силах.....	259
Фігурний Ю., Шакурова О. Наука і освіта України в умовах повномасштабної російської агресії: роль Науково-дослідного інституту українознавства у впровадженні національно-патріотичного виховання української молоді в освітній та гуманітарний простір.....	262
Храбан Т. Концепції героя та героїзму в період російсько-української війни.....	266
Шинкарик Ю., Безсмертна Н. Роль Міжнародного щорічного літературно-мистецького конкурсу есе серед учнів 1-4, 5-8, 9-11 класів на теми: «Воїн ЗСУ. Хто він?», «Образ сучасного українського воїна» у формуванні державної мовної політики України в галузі освіти.....	270
Відомості про авторів.....	274

*Юліана ДАНИШ,
Роман КОРСАК
(Ужгород, Україна)*

ПРОБЛЕМИ ЗАЛУЧЕННЯ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ У ВІЙСЬКОВО-ПОДІЄВІ ЗАХОДИ

Актуальність дослідження проблем залучення готельно-ресторанної інфраструктури до військово-подієвих заходів проявляється у кількох аспектах. По-перше, військово-подієвий туризм набирає все більшої популярності серед подорожуючих, що шукають не тільки розваги, а й освітні можливості. Готельно-ресторанна інфраструктура може стати ключовим чинником забезпечення комфортного перебування для таких туристів.

По-друге, ефективне залучення готельно-ресторанної інфраструктури до військово-подієвих заходів може вплинути на їхню успішність та привабливість для відвідувачів. Недоліки у цій інфраструктурі можуть стати перешкодою для розвитку туризму в певних регіонах або на конкретних подіях.

По-третє, забезпечення високого рівня сервісу у готелях та ресторанах під час військово-подієвих заходів може позитивно вплинути на загальний імідж та репутацію події. Недостатня інфраструктура або поганий сервіс можуть відлякати туристів та зменшувати їхній інтерес до події.

Отже, дослідження проблем залучення готельно-ресторанної інфраструктури у військово-подієві заходи важливе для розвитку туризму, підвищення якості обслуговування та успішності подій, а також для створення позитивного іміджу регіону чи країни в цілому [1, 403–405].

Деякі проблеми, які можуть виявитися при залученні готельно-ресторанної інфраструктури до військово-подієвих заходів, включають [3, 28–23]:

1. Недостатня кількість готелів та ресторанів. У деяких туристичних регіонах та локаціях може бути недостатня кількість готелів та ресторанів, що призводить до перенаселення або високих цін на доступне житло та харчування під час організації подій.

2. Низький рівень сервісу. Деякі готелі та ресторани можуть мати низький рівень обслуговування або не відповідати стандартам, що прийняті у туристичній галузі. Це може вплинути на зага-

льне враження від події та зменшити інтерес туристів до повторного відвідування.

3. Відсутність інфраструктури для людей з обмеженими можливостями. Деякі готелі та ресторани можуть бути недоступними для людей з обмеженими можливостями, що обмежує доступність військово-подієвих заходів для широкого кола аудиторії.

4. Проблеми безпеки. Військово-подієві заходи можуть мати особливості в плані безпеки, які потребують спеціальних заходів забезпечення безпеки для гостей готелів та ресторанів.

5. Недостатня інфраструктура для масового обслуговування. Під час великих військово-подієвих заходів може виникати проблема з обслуговуванням великого потоку людей у готелях та ресторанах, що може призвести до довгих черг і незадовільного обслуговування.

6. Відсутність спеціалізованих послуг. Готелі та ресторани можуть не мати необхідної інфраструктури або послуг для задоволення специфічних потреб туристів, які відвідують військово-подієві заходи. Наприклад, відсутність зручностей для зберігання спеціального спорядження або недостатня доступність інформації про такого роду заходи для туристів.

7. Потреба у модернізації інфраструктури. Готелі та ресторани, зокрема ті, які знаходяться в історичних районах, можуть потребувати модернізації своєї інфраструктури, щоб вони відповідали сучасним стандартам і вимогам туристів. Це може включати ремонт або реконструкцію будівель, оновлення обладнання та систем безпеки [4, 57–62].

8. Недостатня реклама та маркетинг. Багато готелів та ресторанів можуть стикатися з проблемою недостатньої реклами та маркетингу, особливо у регіонах, де туризм ще не є основною галуззю. Недооцінка важливості маркетингу може призвести до низького рівня залучення туристів та потенційних відвідувачів.

Розглянуті проблеми підкреслюють важливість дослідження та вирішення питань, пов'язаних із залученням готельно-ресторанної інфраструктури до військово-подієвих заходів, для покращення якості обслуговування, забезпечення безпеки та збільшення привабливості подій для туристів [2, 84–86].

Для вирішення зазначених проблем залучення готельно-ресторанної інфраструктури до військово-подієвих заходів можна розглянути декілька шляхів [4, 57–62]:

1. Стимулювання розвитку інфраструктури. Урядові та місцевій владі можна надати підтримку у формі фінансових інвестицій або легалізації для розвитку нових готелів та ресторанів у історико-культурних регіонах, які багаті на військові традиції. Це може включати податкові пільги, кредитні програми або інші стимули для інвесторів.

2. Партнерство з приватним сектором. Урядові органи можуть співпрацювати з приватними компаніями та інвесторами для розвитку готельно-ресторанної інфраструктури. Це може включати укладання угод про спільне інвестування, в яких приватні компанії будуть відповідальні за будівництво та управління готелями та ресторанами.

3. Підвищення якості обслуговування. Необхідно встановити строгі стандарти щодо якості обслуговування в готелях та ресторанах, які беруть участь у військово-подієвих заходах. Це може включати обов'язкове навчання персоналу, впровадження програм якості та створення механізмів зворотного зв'язку з клієнтами.

4. Підтримка доступності для всіх. Важливо забезпечити доступність готелів та ресторанів для всіх категорій туристів, включаючи людей з обмеженими можливостями. Це може включати адаптацію інфраструктури для потреб людей з інвалідністю та надання відповідних послуг.

5. Маркетинг та просування. Важливо проводити ефективну рекламу та маркетинг військово-подієвих заходів для готелів та ресторанів, що їх обслуговують. Це може включати розробку цільових маркетингових кампаній, участь у туристичних виставках та заходах, а також використання соціальних медіа та Інтернету для просування.

6. Застосування історичного досвіду в організації культурних та військово-подієвих патріотичних заходів в окремих регіонах країн (зокрема, Закарпатська область) [5, 156–157].

Отже, важливо приймати до уваги всі ці аспекти при розгляді проблеми залучення готельно-ресторанної інфраструктури до військово-подієвих заходів та шукати комплексні рішення для їх вирішення. Такий комплексний підхід дозволить врахувати всі можливі аспекти та виклики, з якими стикається готельно-ресторанний сектор у військово-подієвих локаціях. Забезпечення безпеки, створення стимулів для інвесторів, розвиток інфраструк-

тури та регулювання правового середовища – це лише деякі з ключових елементів, які слід враховувати при формуванні стратегії вирішення цієї проблеми. Реалізація комплексних заходів може сприяти не тільки відновленню готельно-ресторанного сектору в таких регіонах, але й сприятиме економічному відновленню та стабілізації ситуації в цілому.

Загалом, успішне вирішення проблеми залучення готельно-ресторанної інфраструктури до військово-подієвих заходів потребує спільних зусиль влади, бізнесу та громадянського суспільства для створення сприятливого середовища щодо інвестицій та розвитку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ільницький В., Корсак Р. Проблеми та перспективи розвитку військово-патріотичного туризму. *Фундаментальні та прикладні дослідження: сучасні науково-практичні рішення і підходи: збірник матеріалів II-ї Міжнародної науково-практичної конференції* / [редактори-упорядники А. Душний, М. Махмудов, В. Ільницький, І. Зимомря]. Баку – Ужгород – Дрогобич: Посвіт, 2017. С. 403–405.

2. Ільницький В., Корсак Р. Сучасні тенденції розвитку військового туризму в Україні. *Тенденції розвитку туристичної індустрії в умовах глобалізації: матеріали I-ої Міжнародної науково-практичної конференції (27–28 квітня 2017 р., м. Ужгород)*. Ужгород: ПП «Інватор», 2017. С. 84–86.

3. Корсак Р., Годя І. Роль готельно-ресторанної індустрії в організації подієвих заходів на Закарпатті. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка* / [редактори-упорядники М. Пантюк, А. Душний, І. Зимомря]. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2021. Вип. 46. Т. 1. С. 28–33.

4. Корсак Р., Годя І. Шляхи залучення готельно-ресторанної інфраструктури в організацію історико-культурних заходів. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка* / [редактори-упорядники М. Пантюк, А. Душний, В. Ільницький, І. Зимомря]. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2022. Вип. 54. Т. 1. С. 57–62.

5. Korsak R., Hodia I. Historical «Phenomenon» of Czechoslovak Hospitality and Tourism as an Example of Development of Hotel and Tourism Industry during the Interwar Period. *Skhidnoievropeiskyi istorychnyi visnyk [East European Historical Bulletin]*, 27, 2023. P. 156–167.

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**НАУКА І ОСВІТА УКРАЇНИ В УМОВАХ
РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ:
ВИКЛИКИ ТА ЗАВДАННЯ
В КОНТЕКСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ**

Том II

**За редакцією:
Василь Ільницький, Микола Галів**

Макетування та верстка – Наталія Кузнєцова

*Редакція не завжди поділяє думки авторів, за зміст,
достовірність інформації та точність цитувань
відповідальності не несе.*

При передруці статей посилання на збірник є обов'язковим.

Здано до набору 10.05.2024 р. Підписано до друку 31.05.2024 р.
Гарнітура Times. Формат 60x84 1/16.
Друк офсетний. Папір офсетний.
Ум. друк. арк. 16,4. Зам. № 0524-046
Наклад 150 примірників

Друкарня – Видавничий дім «Гельветика»
65101, Україна, м. Одеса, вул. Інглезі, 6/1
Телефон +38 (095) 934 48 28, +38 (097) 723 06 08
E-mail: mailbox@helvetica.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 7623 від 22.06.2022 р.